Ministerie van Justitie en Veiligheid

De Minister van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Veiligheid en Bestuur Aanpak Criminaliteitsfenomenen

www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
30 september 2026

nota

Kamerbrief Explosies in woonwijken

1. Aanleiding

In het mondelinge vragenuur van 16 juni jl. hebben het lid Faber (PVV) en andere Kamerleden vragen gesteld over explosies in woonwijken en specifiek over de explosie in Amsterdam (Osdorp) van 12 juni jl. Daarbij raakten meerdere mensen ernstig gewond en moesten 400 bewoners worden geëvacueerd uit de nabij gelegen flat. Aansluitend is tijdens de Regeling van werkzaamheden ingestemd met een dertigledendebat over de onveiligheid in woonwijken door explosies. Er is verzocht om een brief hieraan voorafgaand. Met deze brief voorziet u de Kamer hierin.

2. Geadviseerd besluit

U wordt verzocht in te stemmen met:

- Het verzenden van de brief Explosies in woonwijken aan de Tweede Kamer;
- Het verzenden van de analyse 'Aanslagen met explosieven' van het **I**nformatie **a**nalyse**t**eam (IAT) als bijlage bij de brief aan de Tweede Kamer;
- Verzending van de brief en analyse voorafgaand aan het Commissiedebat Criminaliteitsbestrijding, ondermijning en georganiseerde criminaliteit op 15 oktober 2026.

3. Kernpunten

Ondanks de dalende trend van het aantal aanslagen, blijft de explosieproblematiek een ernstig veiligheidsprobleem. De gevolgen van explosies zijn zeer ingrijpend. U zet zich daarom met het Offensief tegen Explosies (verder: Offensief) onverminderd in om het aantal persoonsgerichte aanslagen met explosieven op woningen, bedrijven en voertuigen, stevig te verminderen.

In deze brief wordt ingegaan op:

- het aantal aanslagen met explosieven in de afgelopen jaren tot en met de eerste helft van 2026;
- de prioriteiten in de aanpak van het Offensief;
  - het terugdringen van het aantal (jonge) uitvoerders;
  - het opsporen en vervolgen van opdrachtgevers en tussenpersonen, zoals rekruteerders;
  - het terugdringen van de beschikbaarheid van zwaar vuurwerk.
- de (on)veiligheid in woonwijken door explosies en de lokale aanpak en nazorg daarvan.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Veiligheid en Bestuur
Aanpak Criminaliteitsfenomenen

Datum
30 september 2026

Toelichting IAT-analyse

- De Politie en DGOPV hebben een gezamenlijk Informatie analyseteam (IAT). Het IAT heeft het CBS gevraagd om kenmerken van verdachten en slachtoffers van een (poging tot) aanslag met explosieven in beeld te brengen en te vergelijken met kenmerken daarvan waarover in 2024 werd gerapporteerd. Voorliggende analyse betreft een update van de in juni 2024 gepubliceerde data vanaf 2022 t/m maart 2024 (gepubliceerd als zogenoemde quickscan).
- Deze data is geactualiseerd tot en met juni 2026 en op verzoek is informatie toegevoegd over:
  - de afstand tussen de woon- en pleeglocatie van verdachten;
  - stedelijkheid en de afstand tussen de woon- en pleeglocatie van verdachten in relatie tot leeftijd van verdachten;
  - de afstand tussen de woon- en pleeglocatie van verdachten weergegeven per woon- en pleeggemeente.
- De politie registreert delicten in het politieregistratiesysteem Basisvoorziening Handhaving (BVH) op basis van vaststaande omschrijvingen, ook wel maatschappelijke klassen genoemd. Voor aanslagen met explosieven is geen apart registratieveld beschikbaar in BVH. In plaats daarvan worden deze delicten geregistreerd onder maatschappelijke klassen die gerelateerd zijn aan de aard van het incident, zoals brandstichting, vernielingen, etc. Dit maakt het niet eenvoudig aanslagen met explosieven in de BVH te identificeren.
- Het Offensief communiceert twee keer per jaar over de (half)jaarcijfers. Dat betreffen de politiecijfers zoals op dat moment geregistreerd. De cijfers in bijgaande analyse wijken daar vanaf door een aanvullende validatiestap en het na-ijleffect binnen lopende dossiers. De afwijking ten opzichte van de eerder gepubliceerde jaartotalen van 2023, 2024 en 2025 is beperkt. Het gaat in deze analyse om in totaal negen aanslagen minder.
- Het IAT heeft de analyse gericht op:
  - De aard en omvang van de aanslagen met explosieven (inclusief de pogingen);
  - Bij de aanslagen betrokken verdachten;
  - Bij de aanslagen betrokken slachtoffers.
- In de aard en omvang zijn de volgende zaken in beeld gebracht (pagina 5 t/m 16):
  - Aantallen (pogingen tot) aanslagen: afname aantal aanslagen met explosieven in eerste half jaar 2026;
  - Seizoenpatroon: meeste aanslagen met explosieven in het eind van Q4 en begin Q1 en voor bedrijven minder sterk seizoenspatroon;
  - Doelwit: de meeste aanslagen met explosieven waren gericht op woningen;
  - Gebruikt middel: toename in het gebruik van vuurwerk/brandstof combinatie (VBC);
  - Aanslagen per politie-eenheid: meeste aanslagen met explosieven in eenheid Rotterdam, relatieve per inwoners Amsterdam;
  - Aanslagen per politie-eenheid relatief: relatieve toename politie-eenheden in het Oosten en Zuiden van het land;
  - Vijf meest getroffen gemeenten: ruim één derde van de aanslagen met explosieven vond plaats in vijf gemeenten (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Almere en Utrecht);
  - Meest getroffen wijken in de vijf meest getroffen gemeenten: binnen de vijf gemeenten met de meeste aanslagen werden specifieke wijken vaker getroffen (en kenmerken en ontwikkelingen in die wijken).

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Veiligheid en Bestuur
Aanpak Criminaliteitsfenomenen

Datum
30 september 2026

- Zoals op pagina 21 van de analyse is opgenomen, concludeert het IAT "Verdachten van aanslagen met explosieven in de periode 2023 t/m juni 2026…
  - … waren bijna altijd man (95%);
  - … waren gemiddeld 22,6 jaar oud (de meest voorkomende leeftijd was 16 jaar);
  - … waren over het algemeen geboren in Nederland (84%);
  - … woonden meestal in (zeer) stedelijk gebied (72%)
  - … hadden het vaakst maximaal basisonderwijs, vmbo of mbo1 genoten (78%);
  - … hadden in 10% van de gevallen een huishoudinkomen onder de lage inkomensgrens;
  - … behoorden het vaakst tot het type huishouden 'eenoudergezinnen' (36%).
- Zoals op pagina 34 van de analyse is opgenomen, concludeert het IAT "Slachtoffers van aanslagen met explosieven in de periode 2023 t/m juni 2026…
  - … waren meestal man (58%);
  - … waren gemiddeld 41,9 jaar oud (de meest voorkomende leeftijd was 52 jaar);
  - … waren het vaakst geboren in Nederland (69%);
  - … woonden m.n. in (zeer) stedelijk gebied (73%);
  - … hadden het vaakst maximaal middelbaar onderwijs behaald (65%);
  - … hadden in 9% van de gevallen een huishoudinkomen onder de lage inkomensgrens;
  - … behoorden het vaakst tot het type huishouden 'paar met kinderen' (40%).
- In de Kamerbrief is ervoor gekozen een aantal relevante resultaten eruit te lichten. Het gehele onderzoek bevat uiteraard meer informatie. Samenvatting van de tekst uit de Kamerbrief:
  - De meeste aanslagen vonden plaats in de politie-eenheden Rotterdam en Amsterdam, maar in 2024 en 2025 is er ook een verschuiving te zien. Het aandeel aanslagen in de Randstad is iets afgenomen, terwijl er in andere eenheden een lichte stijging te zien is. Ook uit kenmerken van slachtoffers blijkt dat deze minder vaak uit (sterk) stedelijk gebied afkomstig zijn. Bij 24% van de aanslagen is een verdachte geregistreerd, dit zijn er in totaal 1.1669. Van deze groep is 81% eerder verdachte geweest van een misdrijf waarbij vermogensdelicten het meest voorkomend zijn. Kijkend naar de kenmerken van verdachten zijn deze grotendeels vergelijkbaar met de eerdere analyse. Het gaat veelal om jonge daders in een (zeer) kwetsbare positie. Van de totale groep verdachten is 67% jonger dan 23, waarvan 36% minderjarig. Verder valt op dat het aandeel verdachten uit de laagste huishoudinkomens hoog blijft en verdachten steeds vaker maximaal middelbaar onderwijs hebben behaald. Dit laatste is mede te verklaren door de jonge leeftijd van de verdachten.
- In de komende periode wordt in samenwerking met het Offensief tegen Explosies bekeken of er op basis van deze analyse aanvullende preventieve inzet nodig is.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

- Op 16 juni jl. hebben het lid Faber (PVV) en andere Kamerleden vragen gesteld over explosies in woonwijken. Aansluitend werd ingestemd met een dertigledendebat over de onveiligheid in woonwijken door explosies. Er werd verzocht om een brief hieraan voorafgaand.

- Op 9 september 2026 zijn Kamervragen van het lid Mathlouti (D66) over de toename van explosies in woonwijken beantwoord en met de Kamer gedeeld.
- Op 15 oktober a.s. is een commissiedebat Criminaliteitsbestrijding, ondermijning en georganiseerde criminaliteit gepland.
- Om eventuele vragen over de aanpak van aanslagen met explosieven te ondervangen, wordt geadviseerd deze brief voorafgaand aan het voornoemde Commissiedebat aan de Kamer te sturen.
- Op 11 september jl. zijn de leden van de VKC Justitie en Veiligheid – samen met de leden van het Offensief en diverse media – door de korpschef Janny Knol uitgenodigd voor een vuurwerkdemonstratie. De leden Mathlouti (D66), Mutluer (PRO) en Van der Plas (BBB) waren aanwezig. Insteek was de aanwezigen de kracht van ontploffend (illegaal) vuurwerk te laten ervaren en erop te wijzen dat deze middelen worden ingezet als wapen tegen agenten en hulpverleners en ter intimidatie bij persoonsgerichte aanslagen op woningen, bedrijven en voertuigen. Diverse media hebben hier na afloop aandacht aan besteed. Daarbij werd ook de relatie met het vuurwerkverbod, de jaarwisseling en bijhorende inleveracties van vuurwerk en het gebruik van vuurwerk bij voetbal gelegd.

4.2. Krachtenveld

Het Offensief tegen Explosies is een publiek-private samenwerking tussen het ministerie van Justitie en Veiligheid, de Politie, het Openbaar Ministerie, Aedes (namens de woningcorporaties), gemeenten (G4, G40 en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten), het Verbond van Verzekeraars (namens de verzekeraars), het Leger des Heils (namens de reclasseringsorganisaties) en VNO-NCW en MKB-Nederland (namens het bedrijfsleven). Zij hebben de handen ineengeslagen om de stijgende trend van het aantal aanslagen met explosieven te keren. Ieder vanuit de eigen rol, verantwoordelijkheid en bevoegdheid. Burgemeester Carola Schouten van Rotterdam is voorzitter van het Offensief.

De Kamerbrief is opgesteld door de Directie Veiligheid en Bestuur en ambtelijk afgestemd met DGOPV en NCTV, politie, OM, gemeenten Rotterdam, Amsterdam en Almere en het Verbond van Verzekeraars.

4.3. Communicatie

Op basis van de aanpak wordt de inzet van het Offensief op passende momenten door het jaar heen voor het voetlicht gebracht. De woordvoerders van de partners in het Offensief zijn hierbij betrokken.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.